

ROLNIK

Motto:
„Uczcie się
wzbogacaj-
cie się —
czekajcie.

Bezpłatny dodatek do „Głosu Wąbrzeskiego“, poświęcony zagadnieniom rolniczym

Nr. 38

Wąbrzeźno, dnia 27 września 1930 r.

Rok II

Zaprawianie ziarna siewnego przeciw głowni i śnieci.

Głownię i śniecę nazywamy w naszych okolicach murzem albo murzonką. Występują one na zbożach bardzo często i powodują nieraz zmniejszenie plonu o 50 proc. Byłem nawet raz świadkiem, gdzie murzonka zmniejszyła plon pszenicy o przeszło 70 proc. Kraj nasz traci wskutek tego miliony centnarów zboża.

Na łanach zbóż dotkniętych tą chorobą, widziemy kłosa, z których sypie się czarny pył. Choroba, która powoduje przemianę mączystego ziarna na czarny luźny pył, nazywa się głownią płytkową.

Jeżeli czarna masa, zamknięta w plewkach, nie wysypuje się z kłosów na polu, lecz rozsypuje się dopiero podczas młócki, brudząc inne ziarna, mamy wtedy inny gatunek głowni, mianowicie głownię zwartą. Występuje ona na jęczmieniu i owsie.

Pszenica podlega podobnej chorobie, zwanej śniecią cuchnącą. Ziarna są tu również wypełnione ciemno-brunatną masą, która podczas młócki rozsypuje się na proszek.

Ziarno porażone głownią i śniecą, jest brudne, mąka z takiego ziarna ciemna; ma ona przytem smak śledziowy i smak gorzki.

Również i żyto podlega głowni, która jednak nie niszczy całego kłosa, lecz kłosa na źdźbłach porażonych, albo wcale ziarno nie tworzą, albo też dają pośląd.

Jeżeli używamy na zasiew ziarno, zanieczyszczone pyłkiem głowni albo śnieci, to możemy być pewni, że choroba pojawi się znowu. Od pyłku tego zarażają się młode kielki, a grzybek chorobotwórczy, skryty w głębi tkanek roślin, rośnie wraz z niemi, aż dopiero w chwili kłoszenia wychodzi na jaw.

Aby się ustrzedz od murzonki na zbożach, dbać należy o to, aby ziarno siewne było czyste, t. j. żeby nie miało na sobie pyłku głowni i śnieci, ani też nie było porażone grzybkami wewnątrz. Jedynym na to środkiem jest zaprawianie nasion zbóż przed siewem.

Mamy różnego rodzaju środki do zaprawiania ziarna siewnego i to w sposób suchy lub też mokry.

Sposób zaprawiania ziarna na sucho jest dogodniejszy, gdyż unika się przesuszania ziarna i w razie niemożności natychmiastowego wysiewu, zaprawione ziarno na sucho może dłuższy czas leżeć na śpichrzu, bez obawy zniszczenia.

Zaprawianie ziarna na sucho praktykuje się w ten sposób, że ziarno wsypane do służącego na ten cel bębna, zasypuje się proszkiem i przez obracanie bębna, dokładnie miesza. Na 100 kg ziarna bierze się około 300 gramów proszku.

Zaprawianie ziarna na mokro można przeprowadzić wypróbowanym przez mnie i dobrze skutkującym środkiem **formaliny** lub **sinego kamienia**.

Zaprawianie formaliną jest następujące: 0,1% roztwór formaliny, który otrzymuje się przez rozcieńczenie formaliny kupnej 30%-wej albo 40%-wej wodą w stosunku 1 część formaliny na 300 części wody (przy 30%) lub 1 część formaliny na 400 części wody (przy 40%). W płynie tym moczy się ziarno przez 15 do 30 minut, poczem należy je zaraz płasko rozrzucić i przesuszyć.

Można też ziarno polewać tylko na kupie kownewki ogrodowej, często przytem przerabiając szuflą, aby cała ilość zmaczała się dokładnie. Zmoczony w ten sposób ziarno należy przykryć workami i pozostawić tak przez 3 godziny, poczem płasko rozrzucić i często przerabiać szuflą.

Przy polewaniu liczy się 100 litrów roztworu na 10 ctr. metr. ziarna. Ziarno zaprawione może być użyte na pokarm.

Zaprawianie **sinyim kamieniem** jest następujące: Najłatwiej jest stosowanie 1%-wego roztworu, w którym ziarno moczy się 3—4 minut. W tym celu wlewa się do kadzi drewnianej 100 litrów wody, w osobnym naczyniu drewnianym lub kamiennym rozpuszcza się 1 kg sinego kamienia w 1—2 litrach wody ciepłej i wlewa takowy do kadzi. Następnie sypie się 100 kg ziarna, miesza dokładnie i po 3 minutach wyjmuje sitem na kupę. Tę czynność powtarza się tak długo, aż zaprawa sinego kamienia się wyczerpie.

Wyżej podana ilość zaprawy starczy na 10—15 ctr. pojed. ziarna.

Ziarno zaprawione winno być rozrzucone do przesuszenia, a po kilkunastu godzinach należy je

wysiewać. Do zaprawiania sinym kamieniem nie należy używać żelaznych naczyń.

Przy dłuższym moczeniu, część ziarna traci siłę kiełkowania i dlatego należy wtedy powiększyć wysiew o 10 do 30 proc. Ziarno zaprawione nie może być zużyte na pokarm lub paszę.

Również należy przeprowadzić dezynfekcję siewnika i worków.

Zaprawione w ten sposób ziarno siewne wyda nam napewno plon bez murzonki.

Wi. Klimek, rolnik.

WIĘKSZA WSTRZEMIEŻLIWOŚĆ W WYZBYWANIU SIĘ ZBOŻA.

Związek Organizacji Rolniczych Rz. Polskiej komunikuje jak następuje :

Dotychczasowe wiadomości o tegorocznych zbiorach prowadzą do wniosku, że urodzaj wszystkich zbóż, z wyjątkiem pszenicy jest mniejszy od zeszłorocznego.

Wobec wyczerpania finansowego rolnictwa, podaż zboża ze strony rolników jest bardzo znaczna, wskutek czego i eksport, a zwłaszcza żyta przybiera poważne rozmiary, co w związku z dużą powściągliwością w zakupach ze strony krajów importujących nie wpływa bynajmniej dodatnio na kształtowanie się cen na rynkach zbytu.

Należy przytem zwrócić uwagę, że nadmiernie szybka realizacja tegorocznych zbiorów, a w szczególności żyta, nie jest, jak się wydaje wskazana. Zarządzenia polityki gospodarczej Niemiec w konsekwencji z mniejszą nadwyżką, jaką Niemcy będą mogły przeznaczyć na eksport, wskutek czego i stosunek podaży żyta do popytu będzie na rynku europejskim bardziej wyrównany. Wobec znacznych rozmiarów naszego eksportu liczyć się również możemy z tem, że cała nadwyżka którą rozporządzamy w roku bieżącym, może być wywieziona w pierwszej połowie roku gospodarczego, co znów doprowadziłoby w drugiej połowie roku do zwyżki cen na naszym rynku wewnętrznym.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, wydaje się wskazana większa wstrzemięźliwość podaży zbóż ze strony rolników. Potrzebne środki obrotowe na pokrywanie bieżących wydatków, mogłoby być w wielu wypadkach uzyskane przez szersze wyzyskanie kredytu zastawowego.

PIERZE I PUCH JAKO ZYSKOWNA POBOCZNA GAŁĘZ GOSPODARSTWA ROLNEGO.

Z inicjatywy Ministerstwa Przemysłu wzgl. Państwowego Instytutu Eksportowego w Warszawie, założona została wielka nowoczesnie urządzona fabryka przeróbca pierza i puchu w celach eksportowych, pod nazwą Zjednoczony Polski Przemysł Przeróbczy w Poznaniu, ul. Naramowicka 43. Firma ta obejmuje całą krajową produkcję pierza i puchu to też, aby ująć gruntownie cały rodzimy skup pierza i puchu, musi się wyręczać bardzo precyzyjnie pracującą organizacją. Sytuacja przedstawia się obecnie w całym kraju tak, że na całym terytorjum R. P. z wyjątkiem województw zachodnich działają tak zwane Syndykaty, skupujące pierze. Organizacje założone są regionalnie w liczbie około 15.

W organizacjach tych skupiają się handlarze i dotychczasowi eksporterzy pierza i puchu. Na

podstawie bowiem rozporządzenia z dn. 31. maja b. r. Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 354 wprowadzone cło prohibicyjne na wywóz pierza i puchu w stanie nieprzerobionym, tak, że wspomniana firma obecnie reprezentuje eksport pierza i puchu w stanie przerobionym. Skupywanie odbywa się w ten sposób, że po miastach, miasteczkach, wsiach i dworach chodzą domokrażcy, t. zw. gajerzy, którzy kupują pierze począwszy od najmniejszych ilości, oddawają je w regionalnych magazynach, a następnie wagonowo transportowane są do fabryk.

W województwach zachodnich produkcja pierza i puchu jest bardzo bogata, brak jednakowoż należytej organizacji, która by się zajmowała jednolitem zbieraniem pierza, tak, że bardzo dużo pierza począwszy od najlichszego gatunku, t. j. pierza kurzego do najlepszego gęsiego i kaczego idzie na marne. Powoduje to poważne straty tak dla poszczególnych gospodarstw, jak i gospodarki ogólnokrajowej.

Ze względu na to Pomorska Izba Rolnicza usilnie popiera dążenia wspomnianej centrali handlowej Zjednoczenia Polskiego Przemysłu Przerobczego Pierza i Puchu w kierunku zorganizowania pod względem handlowym również województw zachodnich.

Na odnośne zapytanie Pomorskiej Izby Rolniczej wspomniane na wstępie przedsiębiorstwo odpowiedziało, że ścisłych cen pierza i puchu podać nie może, gdyż ceny są zależne wyłącznie od gatunków, które same w sobie są bardzo różniczkowane. Za jeden i ten sam gatunek, n. p. pierze darte płaci się rozmaicie. Jako ceny orientacyjne mogą służyć następujące: pierze kurze pstre, różnobarwne, sortowane t. zw. bez piór długich od 66 — 75 gr za kilogram; pierze kurze żółte od 1 zł do 1,15 białe pierze 1,30 zł do 1,40 zł za kg. Pierze gęsie nowe niedarte około 10 zł, pierze kacze nowe niedarte od 7—8 zł, szare kacze niedarte 5 zł. puch biały 27 zł.

Podając powyższe informacje — Pomorska Izba Rolnicza prosi ogół rolników o zwracanie bacniejszej uwagi niż dotąd na powyższą zaniedbaną stronę gospodarstwa rolnego, mogącą przynieść pobocznie i bez trudu pewne zyski a zainteresowanych odsyła bezpośrednio o szczegółowe informacje do wspomnianej firmy — Zjednoczenia Polskiego Przemysłu Przerobczego Pierza i Puchu, Poznań ul. Naramowicka nr. 43.

V. POMORSKA WYSTAWA DROBIU, GOŁĘBI, KRÓLIKÓW, PSÓW I ZWIERZĄT FUTERKOWYCH w Toruniu.

Pomorska Izba Rolnicza — wzorem lat ubiegłych — przystępuje do zorganizowania V Pomorskiej Wystawy Drobiu, Gołębi, Królików, Psów i zwierząt futerkowych oraz eksponatów związanych z przemysłem i handlem z tej dziedziny, mającej się odbyć w Toruniu w czasie od 8 do 12-go listopada b. r.

Hodowcy jak i Hodowców Drobiu z wszystkich dzielnic Polski prosimy o łaskawe przygotowanie materiału i o liczne obesłanie powyższej wystawy, która powinna być nietylko popisem i źródłem zbytu okazów nadesłanych, lecz także — w porównaniu do lat ubiegłych — świadectwem naszych wysiłków i dorobku w tej gałęzi oraz zor-

jentowaniem się co do jakości posiadanego materiału w kraju przez poszczególnych hodowców, czego nam brak i jak te braki usunąć najkorzystniej dla naszej hodowli.

Z wystawą będzie połączona i sprzedaż drobiu, gdyż chcemy dać możność zwiedzającej publiczności nabycie odpowiednich okazów drobiu, gołębi, królików, psów i zwierząt futerkowych, z drugiej zaś strony umożliwić hodowcom sprzedaż nadmiaru przychówku.

Oprócz żywych eksponatów, przewidziany jest bogaty dział nowoczesnych środków pomocniczych i naukowych z hodowli.

Za wyróżnione okazy będą wydawane nagrody wartościowe, pieniężne oraz dyplomy, medale złote, srebrne, brązowe, listy pochwalne itp.

Ponieważ Pomorskie Wystawy Drobiu, urządzone corocznie w Toruniu cieszą się wśród hodowców nie tylko Pomorza, lecz i z innych dzielnic Polski niebywałym zainteresowaniem — mając wyrobioną opinię pod względem organizacyjnym i hodowlanym — nie wątpimy ani na chwilę, że Wystawa zostanie należycie obeślana i że będą na niej reprezentowane wszystkie wybitniejsze hodowle w Polsce.

Do dnia 1 października b. r. wszyscy znani Komitetowi Hodowcy otrzymają deklarację i warunki Wystawy; o ileby który z Hodowców do tego czasu nie otrzymał zgłoszenia, proszony jest zwrócić się do Komitetu Wystawy w Toruniu, ul. Sienkiewicza 40 (gmach Pomorskiej Izby Rolniczej) a niezwłocznie je otrzyma.

Komitet.

Z pobytu P. Ministra Rolnictwa w Kowalewie.

Pan Minister Rolnictwa zwiedza szkołę Gospodarstwa Domowego P. I. R. w Kowalewie.

1) Minister Roln. p. dr. Janta-Polczyński; 2) Dyrektor Depart. Roln. inż. Stefan Królikowski; 3) Wojewoda pomorski p. Lamot; 4) Prezes Pom. Izby Rolniczej p. dr. Kazimierz Esden-Tempski; 5) Prezes Pom. T-wa Rolniczego p. Jan Donimirski; 6) Dyrektor Pom. Izby Rolniczej p. Wacław Dykier; 7) Naczelnik Wydziału Rolnictwa Pom. Urzędu Woj. p. K. Ceceniowski; 8) Naczelnik Wydz. Oświaty P. I. R. inż. Wł. Jacyna; 9) Kierowniczka szkoły żeńskiej rolniczej w Kowalewie p. T. Gorgoniówna; 10) Starosta powiatu wąbrzeskiego p. Prądyński; 11) Ks. prof. Żynda; 12) Prezes Zw. Rew. p. Wacław Hulewicz; 13) Prezes powiatowego Tow. Rolniczego w Wąbrzeźnie p. Sojecki; 14) Burmistrz m. Kowalewa; 15) Prezes Zw. Ziemian p. Ślaski; 16) Inspektor hod. P. I. R. p. inż. Skrzypek; 17) Kierownik Przysp. Roln. P. T. R. p. inż. Swiężyński; 18) Redaktor Szczuka.

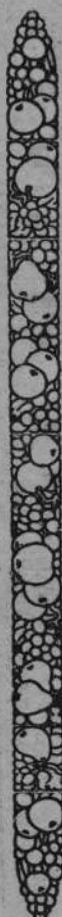
W SPRAWIE ZNACZKÓW INWALIDOWYCH.

Podajemy członkom naszych do wiadomości, że z dniem 1 lipca r. b. należy wlepić robotnikom rolnym znaczki inwalidowe, jak następuje:
Ordynariusze znaczek tygodn. w wysokości 0,90 zł
Chałupnicy znaczek tygodn. w wysokości 0,75 zł
Zaciężnicy kat. II-a, II-b, III w wysokości 0,45 zł
Zaciężnicy kat. IV. w wysokości 0,60 zł
Robotnicy sezonowi I tygodn. w wysokości 0,60 zł
Robotnicy sezonowi II i III w wysokości 0,75 zł

Robotnicy sezonowi IV. tyg. w wysokości 0,90 zł.

Jednocześnie przypominamy, że robotnikom, pobierającym już rentę inwalidzką od ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu, nie należy lepić znaczków inwalidowych, pomimo, że ich się zatrudnia w rolnictwie. Natomiast robotnikom, którzy pobierają rentę starości, o ile ich się zatrudnia, znaczki inwalidowe należy wlepić.

Pomorska Komisja Pracy
(—) Sojecki.

Szkoła Roln. Żeńska w Kowalewie. Wystawa warzyw i konfitur w czasie zakończenia roku szkolnego

NOTOWANIA GIELDY PŁODÓW ROLNICZYCH w POZNANIU.

Notowania oficjalne z dnia 23 IX 1930 r.

100 kg. w ładunkach wagonowych parytet Poznań.

Zyto	19,00—19,25
Pozemica	27,25—29,00
Jęczmień sw.	19,50—22,00
Jęczmień brow.	26,00—28,00
Owies	17,00—19,00
Mąka żytnia 65% z work. stan.	00,00—30,50
Mąka pszenna 65% z work.	48,00—51,00
Otręby żytnie	12,25—13,25
Otręby pszenne	15,50—16,50

TARGOWICA MIEJSKA POZNAŃ.

Urzędowe stwierdzenie komisji notowania cen

z dnia 23 IX. 1930 r.

Płacono za 100 kg. żywej wagi:

Bydło:

B. Stadniki:

a) wytuczone pełnomięsiste	124—130
b) tuczne mięsiste	110—120
c) nietuczne dobrze odżywione	98—106
d) miernie odżywione	-----

Jałówki i krowy

a) pełnomięs. wytucz. krowy najw. wartości rzeźn. ej	132—144
b) pełnomięs. wytucz. krowy mniej dobre młode najw. wart. rzeźn. do lat 7.	120—130

o) starsze wytucz. jałówki i krowy	-----
d) miernie odżywione krowy i jałówki	110—116
a) licho odżywione krowy i jałówki	90—100

Opasy chlewne:

Cielęta

a) najprzedniejsze cielęta tuczne	160—170
b) średnio tuczne cielęta i najprzed. ssaki	140—150
c) mniej tuczne cielęta i dobre ssaki	120—130
d) liche ssaki	104—116

ŚWINIE.

b) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żyw. wagi	182—190
c) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żyw. wagi	172—180
d) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żyw. wagi	162—178
e) mięsiste świnie ponad 80 kg.	150—160
f) maciory i późne kastraty	140—150

Owce

a) jagnięta tuczne i młodsze skopy tuczne	140—152
b) starsze skopy tuczne, liche jagnięta tuczne i dobrze odzyw. młode owce	120—130
c) miernie odżywione skopy i owce	-----

Zapisz się do Kółka Rolniczego
P. T. R.